

KNJIGE

NAŠ IZBOR

Dickens našeg doba

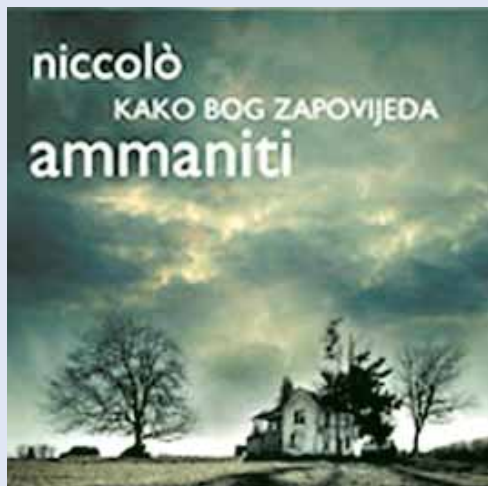
Nakon romana »Ja se ne bojim« i »Pokupit ću te i odvesti« te pripovjedne zbirke »Blato«, u hrvatskome prijevodu dobili smo još jednu knjigu Niccola Ammanitija, njegov hitroman preveden na 25 svjetskih jezika, »Kako Bog zapovijeda«. Bez sumnje jedan od najboljih talijanskih pisaca današnjice, po ocjeni *Le Monde*, ili »Dickens našeg doba«, kako ga je nazvala *La Repubblica*, i u ovome romanu prepleće na izgled nespojive životne priče i sudbine.

U izmišljenom talijanskom gradu Varranu, u ravnici natopljenom kišom, na pustopoljini na rubu svega, gdje se njive i rijeke miješaju s hangarima, a vile s travnjacima i autosalonima, žive otac Rino, neonacist, i njegov sin Cristiano Zena. Obojica nezaposleni, svoje siromaštvo žive zajedno s još dvojicom izgubljenih ljudi: mjesnim čudakom Četrisirom i alkoholičarom Danilom Apreom, kojega je napustila žena i obilježio gubitak kćeri. Jednoga dana oni odluče da je došao trenutak za preokret u njihovim životima. Plan je jednostavan: obiti bankomat.

Ammaniti suosjeća sa svojim izgubljenim i jadnim junacima. »Kada Bog udari, pogađa najslabijeg. Najslabiji i najsiromašniji posebno su

privlačni zlu«, piše on. U tmni želja svakoga od svojih likova Ammaniti uspijeva uhvatiti svjetlo koje ih pokreće, ali i čini nalik nama, toliko da ih na kraju zavolimo.

Knjige Niccoloa Ammanitija (Rim,

Niccolo Ammaniti: »Kako Bog zapovijeda«, Profil International, Zagreb, 2008., prijevod Snježana Husić

1966.) prevedene su u 44 zemlje svijeta. Smatran najinovativnijim autorom suvremene talijanske proze, Ammaniti se među piscima svoga naraštaja ističe nevjerojatno izbrusenom i koherentnom romaneskom strukturom, u kojoj se svaki od brojnih elemenata savršeno uklapa u cjelinu. [Sandra-Viktorija Antić]

LITERARNI UŽITAK

Preporuka Dubravke Oraić Tolić

Slatko, gorko, bljutavo i papreno

Moja književna kuhinja jako je opterećena stručnom literaturom, pripremam predavanja za svoje bolonjske studente, ponovno prelistavam »kvadrati« Petrograd Andreja Beloga i čudesnoga Bulgakova, a čitam i lepršavo-duboki roman Ljudmile Ulickaje »Veseli mrtvac«.

Upravo sam posljednjim uredničkim pogledom ispratila književnopovijesnu čaroliju Reinharda Lauera Povijest ruske književnosti, knjiga izlazi uskoro kod Golden marketinga, pa je već sada mogu preporučiti kao vrhunsku slasticu. Premda mi gotovo cijelu književnu kuhinju zapremaju profesionalni lonci i lončići, imam i jedan poseban kutak za nove književne specijalitete. Izabrat ću tri okusa koje sam u posljednje vrijeme najvažnije osjetila: slatku, gorku i bljutavu lekturu. Još ljetos sam pročitala prvijenac Maše Kolanović »Sloboština Barbie«. U autorici sam do sada vidjela samo izvanrednu mladu znanstvenicu, a sada sam u njoj otkrila sjajnu pripovjedačicu i crtačicu. Iz začudne dječje perspektive Maša je dočarala atmosferu iz novozaagrebačkih podruma 1991. Mašina je knjiga pravi novum u hrvatskoj ratnoj prozi i najsladši književni okus koji sam doživje-

la u posljednje vrijeme.

Ali ne može sve biti slatko. Prije tjedan dana bila sam na koncertu »dočeku« Zvonka Bušića i kupila sam novu knjigu njegove »Penelope«, koja ga je čekala 32 godine. Knjigu nisam pročitala samo zbog staroga prijateljstva s hrvatskim homerskim parom nego i zbog znatiželje kakvu je knjigu izmađjala Julie nakon autobiografije »Ljubavnici i luđaci«. Iznenadjenje je bilo veliko. U novoj njezinoj knjizi »Tvoja krv i moja« u izdanju Mozaika u prvome planu nije politika, nego - lju-

bav: velika, nesvakidašnja, nježna, tragična, divljenja vrijedna ljubav. Ali nije samo tema ljubavi ono što vas drži prikovanim za ovu izvanserijsku knjigu, to su i narativni postupci.

Autorica je vješta pripovjedačica koja istodobno vodi dijalog s cenzorima i uvodi nas u svjetove osobne patnje i nevjeric, bijesa i snova, očaja i nade, mirisa i slika. Juliena je knjiga na mene djelovala poput sladogorkoga pića amara - gorki se okus miješao s vrhunskim užitkom i riječima morati, more, Homer, Amor, amore.

I baš kad sam mislila popiti finu literarnu kavu, ugledala sam na stolu u dnevnoj sobi poznato lice haaške tužiteljice. Ali ne na naslovnici novina kako se srdačno rukuje s hrvatskim političarima, nego - na knjizi. Počela sam nehotice listati literarni uradak znamenite gospođe, ali sam osjetila takav bljutav okus u ustima da sam odmah odustala.

Ako se ipak odlučite pročitati juhu koju nam je skuhalo ta gospođa, predlažem da je prije konzumiranja svakako zapriete čitanjem knjige njezine bivše glasnogovornice Florence Hartmann. Tako će vam sve odmah biti jasno.

ZANIMLJIVOSTI IZ SVIJETA KNJIGA

INTIMNI ZAPISI JEDNE OD NAJUTJECAJNIJIH INTELEKTUALKI 20. STOLJEĆA

Rani dnevni Susan Sontag

U siječnju iduće godine iz tiska bi trebali izaći intimni zapisi jedne od najpoznatijih američkih spisateljica i političkih aktivistica Susan Sontag. Dnevni će biti objavljeni u tri izdanja, a niz će otvoriti »Rani dnevni: 1947.-1946.«.

Knjigu je odlučio objaviti jedini potomak slavne književnice, njezin sin David Rieff. Rieff je izjavio da mu nije lako što tako intimni zapisi njegove majke izlaze u javnost, no kako smatra da nije imao izbora jer je ona svoje dnevničke odlučila prodati sveučilištu u Kaliforniji, pa bi ionako bili objavljeni. U njima je ostavio sve ono što bi njegova majka htjela da izađe u javnost.

Svoje intimne bilješke Susan Sontag je počela voditi kao četrnaestogodišnjakinja, a u

Susan Sontag

ra M. Rilkea.

Susan Sontag ostavila je iza sebe 17 knjiga prevedenih na 32 jezika, a smatra se jednom od najutjecajnijih intelektualki 20. stoljeća. [S.-V. A.]

njima govori i o svojoj biseksualnosti i ljubavnim odnosima. Za spisateljicu života često se nagađalo o njezinoj biseksualnosti, no u dnevnicima se to prvi put službeno i potvrđuje. Već kao četrnaestogodišnjakinja piše da je privlače žene, a opisuje i svoj prvi ljubavni odnos s djevojkom, koji je doživjela dvije godine kasnije. Osim o ljubavi, Sontag piše i o svojim književnim uzorima, divi se radu Andréa Gidea i Raine-

Dobro zvuči da je netko dobitnik godišnje nagrade britanskog magazina »Literary review«, ali ne i pojašnjenje nagrade - za najbolji opis seksa u beletristici. Ta nagrada zapravo nije tek neka pomodna zafrkancija, već su je 1993. godine pokrenuli britanski novinar Auberon Waugh i kritičar Rhoda Koenig kako bi upozorili na suviše i loše opise seksa u inače dobrim književnim djelima. Nagrada se otad dodjeljuje svake godine u ovo vrijeme u Londonu i svečanost obično vodi netko iz šoubiznisa kao što su to sada radili Mick Jagger, Sting i Courtney Love.

Ovogodišnja »slavljenica« je Rachel Johnson za roman »Shire Hell«. Žiri je ocijenio da su ovogodišnji finalisti, među kojima i John Updike, bili »grozni«, ali ih je autorica ipak nadmašila klišeiziranim opisima, punih eufemizama i užasnih životinjskih metafora. Te se metafore odnose na opis prstiju glavnog lika koji su kao moljac uhvaćen na svje-

NAGRADA ZA NAJLOŠIJI OPIS SEKSA

Pobijedila Rachel Johnson

Rachel Johnson

tlost žarulje, dok mu je jezik kao mačka koja halapljivo liže hranu tako da joj ni jedna kap ne promakne. Ajoj!

Autoricu nagrada nije uvrijedila, štoviše, bila je zadovoljna što je svrstana u društvo nagrađenih kao što su Norman Mailer, Sebastian Faulks i Tom Wolfe.

No, John Updike je apsolutni pobjednik u najlošijem opisu seksa - dobio je nagradu za životno djelo jer je bio četiri puta za redom predložen za nagradu. [B. M.]

INOZEMNI HIT

Stephenie Meyer »The Host«

Nekadašnja kućanica Stephenie Meyer planetarno je postala poznata čim je objavila svoj prvi roman »Sumrak« 2003. godine. Njena se serija romana o vampirima među tinejdžerima prodaje u milijunima primjeraka i mjesecima drži prva mjesta na top listama. Obožavatelji čak slave i njen dan 13. rujna, datum kada je »rođena« junakinja Bella koja se provlači kroz romane o napetom suživotu vampira i ljudi.

I njen novi roman »The Host« (»Domaćin«), koji je namijenjen odraslima, nalazi se na *New York Timesovoj* i Amazonovoj listi najprodavanijih knjiga. Riječ je o SF trileru u kojemu se zemlja pretvara u raj - bez smrtonosnih bolesti i ratova. Ali, svima ne odgovara tako idilično stanje...

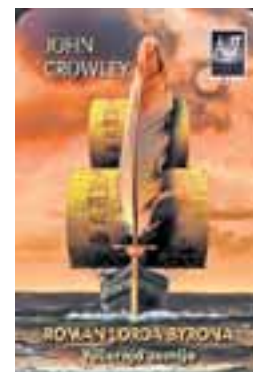
USKORO U HRVATSKIM KNJIŽARAMA

Pripremile: B. Matejčić i I. Kotarac

Dragutin Lalović »Države na kušnji« Disput / Nacionalna zajednica Crnogoraca Hrvatske, Zagreb

Autor preispituje shvaćanja da je doba država i državnosti na izmaku, da nastupa postmoderni doba post-države, doba globalizacije i kozmopolitizma. Knjiga studija uglednoga politologa Dragutina Lalovića teorijski obrazlaže i analitički konkretizira politologijsko poimanje države i nastoji pokazati da su to još uvijek prvorazredan teorijski problem. Bez strogog određenja pojma države ne može biti valjanih komparativnih istraživanja tranzicijskih procesa u tzv. postkomunističkim zemljama.

John Crowley »Roman lorda Byrona: Večernja zemlja« Algoritam, Zagreb

U maniri pripovjedne tradicije postmodernizma, u središtu priče je izgubljeni pa pronađeni rukopis, roman romantičarskog pjesnika i genija lorda Byrona. Rukopis romana od pastji je spasila i bilješka ma popratila njegova kći Ada. Do suvremenih čitatelja roman dolazi putem suvremenih posrednika: Alexandre Novak i Thee Spann, proučavateljice književne baštine i informatičarske stručnjakinje koje, u formi zgusnutih e-mailova, istodobno pripovijedaju vlastitu priču u lezbijskoj ljubavnoj vezi.